

Tampere - Sinulle paras

Tampereen strategia 2030

Esipuhe

Tulevaisuus on kaupunkien. Erityisesti suurten kaupunkien rooli vahvistuu kansallisesti ja kansainvälisesti. Tampere on hyötynyt kaupungistumiskehityksestä monella tapaa ja tavoittelee jatkossa yhä suurempaa kasvua – kestäväällä ja inhimillisellä tavalla. Tampere haluaa olla vuoteen 2030 mennessä 300 000 asukkaan viihtyisä ja elävä kaupunki. Tampereen vahvuus on sujuva arki elämysten keskellä.

Tampereen kaupunki on uuden edessä, sillä sen roolissa ja tehtäväkentässä tapahtuu merkittäviä muutoksia. Sote-tehtävien siirto maakuntiin korostaa kaupungin sivistys- ja elinvoimaroolia. Tulevissa tehtävissä painottuvat myös vastuu hyvästä elinympäristöstä, kumppanuuksien luomisesta ja osallisuuden tukemisesta. Kaupungin ydintehtävä on edelleen tamperelaisten hyvinvoinnin edistäminen. Digitalisaatio ja uudet teknologiat avaavat tähän uusia mahdollisuuksia, joiden hyödyntämiseen Tampereella on vahva osaamis pohja.

Hyvinvointi rakentuu kaupungin elinvoimalle. Työ ja yrittäjyys ovat ykkösasia tällä valtuustokaudella, mutta myös pidemmälle tulevaisuuteen. Työllisyyden vahvistaminen on tärkeää paitsi taloudellisesti, mutta ennen kaikkea inhimillisesti. Haluamme huolehtia kaikkien asukkaiden kiinnittymisestä kotikaupunkiinsa ja ylläpitää Tampereen henkeä. Se rakentuu yhdenvertaisuudelle, yhdessä tekemiselle ja sille, että jokainen kokee olevansa merkityksellinen osa yhteisöä.

Kaupungit ovat vahvasti osa kansainvälisiä verkostoja. Tampere haluaa olla yhä merkittävämpi ja tunnetumpi toimija maailmalla. Tunnettuutta haetaan muun muassa huippuosaamisella ja kansainvälisen tason kulttuuri-, tapahtuma- ja urheilutarjonnalla. Tavoitteena on nousta vuoteen 2030 mennessä Pohjoismaiden vetovoimaisimmaksi elämiskaupungiksi. Myös Tampereen vetovoimaa opiskelija- ja innovaatiokaupunkina vahvistetaan.

Strategiaa on valmisteltu pormestariohjelman pohjalta, joka kertoo valtuuston enemmistön tahdon Tampereen kehittämisen suunnasta nykyisellä valtuustokaudella. Tampereen strategia katsoo vielä pidemmälle ja sisältää näkemykset kaupungin kehittämisestä vuoteen 2030 mennessä.

Tampereen uutta strategiaa on tehty yhdessä kaupungin henkilöstön, asukkaiden ja sidosryhmien kanssa. Strategian laadinta on ollut prosessi, jolla itsessään on arvoa. Vain pieni osa sen aikana syntyneistä oivalluksista on päätynyt strategian lehdille. Sanoja tärkeämpiä ovatkin ne ajattelussa ja toiminnassa tapahtuvat muutokset, jotka ovat saaneet innoituksensa strategiatyöstä. Niiden avulla teemme yhdessä Tampereesta kaupungin, joka on paras juuri sinulle.

Lauri Lyly

Tampereen pormestari

Tampereen strategia 2030

VISIO 2030: Tampere – Sinulle paras

Tampereen uusi strategia ulottuu vuoteen 2030. Se perustuu tunnistettuihin tulevaisuuden muutostekijöihin ja sisältää kaupungin kehittämisen pitkän aikavälin tahtotilan.

Tampereen visio on Tampere - Sinulle paras. Strategialla tavoiteltavat tulokset on esitetty yllä olevassa kuvassa.

Strategian sisällöt jakaantuvat neljään strategiseen painopisteeseen: yhdessä tekevä ja inhimillinen, koulutuksen ja osaamisen kärjessä, luova ja innovatiivinen sekä urbaani ja kestävästi kasvava. Kaupunkiorganisaation uudistumiskyky mahdollistaa strategian toteuttamisen ja se koostuu toimintaympäristön muutosten ja asiakkaiden tarpeiden ymmärtämisestä, osaavasta ja hyvinvoivasta henkilöstöstä, vaikuttavasta verkostokumppanuudesta sekä tasapainoisesta taloudesta ja aktiivisesta omistamisesta. Strategian toteutumista tuetaan toimimalla yhdessä, vastuullisesti sekä avoimesti ja rohkeasti.

Toimintatavat

Toimimme yhdessä

- Toimimme kumppanina ja mahdollistajana asukkaille, yrityksille ja yhteisöille.
- Luomme alustoja ja mahdollisuuksia verkostoitua, kokeilla ja kehittää yhdessä.
- Olemme luotettavia ja innostavia kumppaneita.

Toimimme vastuullisesti

- Kannamme vastuuta hyvinvoinnista ja ympäristöstä toimimalla ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla.
- Edistämme toiminnallamme yhdenvertaisuutta ja turvallisuutta.

Toimimme avoimesti ja rohkeasti

- Viestimme mahdollisuuksista ja toimimme läpinäkyvästi ja vuorovaikutteisesti.
- Kehitämme ja kokeilemme ennakkoluulottomasti ja tavoitteellisesti.

Yhdessä tekevä ja inhimillinen

Tavoiteltavat tulokset 2030:

- Tasaisesti jakautunut hyvinvointi
- Paras asiakas- ja asukaskokemus
- Kaikki käyttävät ensisijaisesti digitaalisia palveluita

Näihin panostamalla saavutamme tavoitteemme:

Osallisuus ja aktiivisuus

- Tampereella jokaisella on mahdollisuus osallistua, vaikuttaa, kohdata muita ihmisiä ja toteuttaa itseään. Kaupunki on alusta asukkaiden ja yhteisöjen aktiivisuudelle ja yhdessä tekemiselle.
- Tamperelaisia kannustetaan aktiiviseen, omaa ja yhteisöjen hyvinvointia edistävään toimintaan luomalla olosuhteita ja tarjoamalla omaehtoisuutta tukevaa tietoa ja ratkaisuja. Liikkumiselle ja kulttuurista nauttimiselle luodaan yhdenvertaisia mahdollisuuksia osana arkea.
- Kaupunki tukee yhteisöjen syntymistä ja toimintaa tarjoamalla niiden käyttöön tilaa, tietoa, neuvontaa ja ohjausta, verkostoja sekä uusia teknologioita ja toimintamalleja. Yhteisöjen aktiivisuutta tukemalla kaupunki mahdollistaa vapaaehtoista hoivaa ja vertaistukea, harrastamista ja matalan kynnyksen kaupunkikulttuuria sekä osaamisen, palvelujen ja tavaroiden jakamista.

Yhdenvertaisuus ja varhainen tuki

- Tampereella hyvinvointi kuuluu kaikille. Eri alueiden ja väestöryhmien välisiä hyvinvointieroja kavennetaan kohdentamalla tukea sitä tarvitseville jo ennen ongelmien syntymistä ja tarttumalla aktiivisesti yli sukupolvien jatkuvaan huono-osaisuuteen. Syrjäytymistä ehkäistään tarjoamalla mahdollisuus laadukkaaseen koulutukseen, mielekkääseen vapaa-aikaan, työhön, toimeentuloon ja asuntoon sekä toimiviin peruspalveluihin.
- Painopistettä siirretään edelleen korjaavista palveluista ennaltaehkäisevään toimintaan, varhaiseen tukeen sekä ennakoiiviin ja kotiin vietäviin palveluihin. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja käyttävien ryhmien tunnistamiseen ja näiden tarpeisiin vastaamiseen. Sosiaali- ja terveyspalvelujen rakennemuutosta jatketaan. Esteettömyyttä edistetään kaikessa toiminnassa.
- Hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden edistäminen on myös turvallisuuden edistämistä. Kaupunkiturvallisuutta ja turvallisuusvalmiutta kehitetään suunnitelmallisesti.

Yksilölliset ja vaikuttavat palvelut

- Palvelujen lähtökohtana on ymmärrys asiakkaan kokonaistilanteesta ja yksilöllisten ratkaisujen löytäminen haluttujen vaikutusten aikaansaamiseksi. Palveluja kehitetään yhdessä käyttäjien, asukkaiden ja kumppanien kanssa kokeilemalla, oppeja jakamalla ja mahdollisuuksista viestimällä.
- Palvelujen sujuvuus ja asiakkaan näkökulmasta yhtenäinen ja vaikuttava palvelukokemus varmistetaan kehittämällä palveluketjuja ja eri palveluntuottajien välisiä yhdyspintoja. Sote- ja maakuntauudistus toteutetaan hallitusti tamperelaisten sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuus ja laatu turvaten.
- Uutta teknologiaa hyödyntämällä parannetaan palvelujen saavutettavuutta, vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta. Palvelujen käyttöä ohjataan digitaaliseen kanavaan siten, että vuonna 2025 Tampereella kaikki käyttävät ensisijaisesti digitaalisia palveluita. Digitaalisten palvelujen helppokäyttöisyys, toimintavarmuus ja turvallisuus varmistetaan.
- Palveluverkkoa kehitetään kasvavan kaupungin tarpeisiin yhdessä maakunnan ja muiden toimijoiden kanssa. Palveluverkon kehittäminen perustuu erityisesti digitaalisessa kanavassa olevien palvelujen osuuden kasvattamiseen.

Valtuustokauden tavoitteet ja mittarit

Tavoite 2018-2021	Mittarit
Alueiden väliset hyvinvointierot ovat kaventuneet	<ul style="list-style-type: none">• <i>Alueprofiilit (mm. köyhyys, koulutustaso, työttömyys)</i>• <i>Lasten hyvinvoinnin alueellinen tarkastelu</i>
Turvallisuus on parantunut ja turvallisuudentunne on vahvistunut	<ul style="list-style-type: none">• <i>Katurivallisuusindeksi</i>• <i>Turvallisuuskysely (sis. koettu turvallisuus)</i>• <i>Väkivallan tai uhkailun kohteeksi joutuneiden osuus (ATH)*</i>• <i>Koulukiusaaminen (kouluterveyskysely)</i>• <i>Alkoholia liikaa käyttävien osuus (ATH)</i>
Yhteisöllinen toiminta ja osallistuminen ovat lisääntyneet	<ul style="list-style-type: none">• <i>Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (ATH, kouluterveyskysely)</i>• <i>Harrastaminen (kouluterveyskysely, LTH**, ATH)</i>• <i>Aktiivinen osallistuminen (ATH)</i>• <i>Äänestysaktiivisuus</i>• <i>Alueverkostojen osallistujamäärät ja osallistujien kokemus vaikuttamismahdollisuuksistaan</i>

Tavoite 2018-2021	Mittarit
Tamperelaisten fyysinen aktiivisuus on lisääntynyt	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Aikuisväestön vapaa-ajan liikkuminen (ATH)</i> • <i>Koululaisten vapaa-ajan liikkuminen (kouluterveyskysely)</i> • <i>Opetushallituksen MOVE-mittaristo</i>
Maahanmuuttajien integroituminen on vahvistunut	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Maahanmuuttajien työllisyysaste</i> • <i>Maahanmuuttajien yrittäjyys</i> • <i>Maahanmuuttajien negatiiviset keskeytykset toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa</i> • <i>Vieraskieliset työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat</i>
Palvelujen painopistettä on siirretty ennaltaehkäiseviin palveluihin sekä kotiin vietäviin palveluihin	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kotona, tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa asuvien ikäihmisten määrä</i> • <i>Erikoissairaanhoidon kustannukset per asukas</i> • <i>Kaupungin toiminta kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi (TEAvisari)***</i> • <i>Lastensuojelun asiakkaiden kokonaismäärä</i> • <i>Pitkäaikaisasunnottomien määrä</i>
Tyytyväisyys palveluihin ja niiden saatavuuteen on parantunut	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Tyytyväisyys palveluihin ja niiden saatavuuteen</i>
Asiakaskokemus kaupungin palveluissa on parantunut	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Asiakaskokemus kaupungin palveluissa</i>
Valtaosa palveluista on saatavissa digitaalisessa kanavassa ja digitaalisten palvelujen käyttö on lisääntynyt	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Digitaalisten palvelujen määrä suhteessa palvelujen kokonaismäärään</i> • <i>Digitaalisten palvelujen käyttöaste</i> • <i>Digitaalisten palvelujen käyttäjien tyytyväisyys</i>

*ATH = Aikuisten terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimus

** LTH = Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut -tutkimus

*** TEAvisari = kuvaa kunnan terveydenedistämistäktiivisuutta

Koulutuksen ja osaamisen kärjessä

Tavoiteltavat tulokset 2030:

- Suurten kaupunkien ykkönen oppimistuloksissa
- Joustavimmat mahdollisuudet työllistyä
- Kansainvälisesti houkutteleva osaamisen kaupunki

Näihin panostamalla saavutamme tavoitteemme:

Laadukas ja yhteisöllinen oppiminen

- Tampereella on mahdollisuus kouluttautua ja sivistyä monipuolisilla ja erilaisilla opintopoluilla. Jokaisen oppilaan yksilöllistä kehittymistä tuetaan, uteliaisuutta ruokitaan ja taitoja vahvistetaan.
- Jokaisella tamperelaisella on yhdenvertaiset mahdollisuudet oppia paikasta ja ajasta riippumatta. Tampereella kehitetään edelläkävijänä, ennakkoluulottomasti ja tutkimustietoa hyödyntäen digitaalisia oppimisympäristöjä kaikilla koulutusasteilla. Digitaalisten taitojen ja niiden käyttämisen kehittymistä jokaisen kansalaistaidoksi edistetään.
- Opintopolkuja sujuvoitetaan ja tuetaan. Oppimiselle taataan terveelliset ja turvalliset olosuhteet.

Työhön johtava koulutus ja osaaminen

- Koulutusta kehitetään vastaamaan ennakoivasti ja joustavasti työelämän muuttuviin osaamistarpeisiin. Yrittäjyyttä vahvistetaan ja tuetaan kaikilla koulutusasteilla.
- Opintojen työelämälähtöisyyttä, joustavuutta ja työpaikalla tapahtuvaa oppimista lisätään. Opintojen loppuunsaattamista tuetaan riittävällä oppimisen tuella ja ohjauksella.
- Osaamisen kehittyminen mahdollistetaan elämän eri vaiheissa. Siirtymisiä koulutuksen ja työelämän välillä joustavoitetaan elämänkaaren mittaisen oppimisen vahvistamiseksi. Koulutus rakentuu yhä vahvemmin erilaisista moduuleista, joita yhdistelmällä jokaiselle on räätälöitävissä omaan elämäntilanteeseen sopiva kokonaisuus.
- Yritys-, osaamis- ja työllisyyspalveluista luodaan saumaton ja joustava palvelukokonaisuus, millä edistetään uusien työpaikkojen syntyä ja työllistymistä.

Osaavan työvoiman houkuttelu ja juurruttaminen

- Kaupungin vetovoimaa kansainvälisesti houkuttelevana ja Suomen suosituimpana opiskelukaupunkina vahvistetaan. Kaupungin tunnettuutta ja vetovoimaa merkittävästi opiskelu- ja innovaatiokaupunkina lisätään tiivistämällä yhteistyötä oppi- ja tutkimuslaitosten sekä elinkeinoelämän kanssa.
- Kaupunki on mukana kehittämässä uudesta Tampereen yliopistosta kansainvälisesti tunnettua, vetovoimaista ja verkostoitunutta yliopistoa.
- Tampere on houkutteleva paikka jäädä töihin opintojen jälkeen. Korkeakoulu-opiskelijoiden alueellista työllistymistä parannetaan. Myös vieraskielisten tutkinto-opiskelijoiden työelämäyhteyksiä ja työllistymismahdollisuuksia edistetään.
- Maahanmuuttajien työelämäyhteyksiä vahvistetaan ja heidän osaamistaan sekä kieli- ja kulttuuripotentialiaan hyödynnetään koko yhteisön elinvoiman kehittämisessä. Englannin kielellä tarjottavien kaupungin palvelujen määrää pyritään lisäämään.

Valtuustokauden tavoitteet ja mittarit

Tavoite 2018-2021	Mittarit
Koulutuksen vaikuttavuus on parantunut	<ul style="list-style-type: none">• <i>Valtakunnalliset oppimistulosten vertailut suurten kaupunkien kesken</i>
Jokaiselle nuorelle on varmistettu koulutus- ja työllistymispolku	<ul style="list-style-type: none">• <i>Peruskoulun päättäneiden nuorten sijoittuminen koulutukseen</i>• <i>Nuorten koulutusaste/-taso</i>• <i>Negatiiviset keskeytykset eri koulutusasteilla</i>• <i>Vastavalmistuneiden sijoittuminen 2 vuotta valmistumisen jälkeen</i>• <i>Työelämässä suoritettujen tutkintojen määrä</i>• <i>Oppisopimuskoulutuksen määrä</i>• <i>Työssä, koulutuksessa tai työllistymistä edistävissä toimenpiteissä olevien nuorten määrä</i>
Työttömyys on alentunut maan keskiarvon tasolle ja erityistä tukea tarvitsevien työllistymisedellytykset ovat parantuneet	<ul style="list-style-type: none">• <i>Työttömyysaste (maan keskiarvoon verrattuna)</i>• <i>Nuorten työttömyysaste/työttömien määrä (alle 25v. ja 25-29v.)</i>• <i>Pitkäaikaistyöttömien määrä ja vaikeasti työllistyvien määrä</i>• <i>Ulkomaalaistaustaisten työttömyysaste</i>• <i>Palvelujen piirissä olevien työllistymisedellytykset</i>• <i>Jatkopoluttuneiden määrä osallisuutta vahvistavassa kuntouttavassa työtoiminnassa</i>

Tavoite 2018-2021	Mittarit
Tampereen vetovoima opiskelija- ja innovaatiokaupunkina on vahvistunut	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat oppilaitoksissa (% kaikista opiskelijoista)</i> • <i>Yliopiston ensisijaiset hakijat / aloituspaikat</i> • <i>Ulkomaalaisen opetus- ja tutkimushenkilöstön vierailumäärät (keston mukaan)</i> • <i>Vastavalmistuneiden ja ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden alueellinen sijoittuminen</i> • <i>Tampereen sijoittuminen Suositelluin opiskelukaupunki –tutkimuksessa (Taloustutkimus)</i>

Luova ja innovatiivinen

Tavoiteltavat tulokset 2030:

- Kiinnostavin toimintaympäristö yrityksille
- Luovuuden ja innovaatioiden kohtaustaikka
- Pohjoismaiden vetovoimaisin elämyskaupunki

Näihin panostamalla saavutamme tavoitteemme:

Vaikuttava elinkeino- ja innovaatiopolitiikka

- Eri toimijoiden yhteistyötä vahvistavalla elinkeino- ja innovaatiopolitiikalla edistetään elinkeinorakenteen ja teollisuuden uudistumista sekä uusien toimialojen kasvua. Uudistuminen pohjautuu uusien teknologioiden sekä alueen toimijoiden yhteistyöstä nousevan monialaisen osaamisen hyödyntämiseen.
- Alueen kärkitoimialoja ovat valmistava teollisuus, ICT sekä terveys ja hyvinvointi. Nouseviin toimialoihin kuuluvat clean tech, kävijä- ja elämystalous sekä luovat alat.
- Tampereen kaupunkiseudulla turvataan parhaat edellytykset yritysten synnylle, kasvulle, kansainvälistymiselle ja uusien yritysten sijoittumiselle. Kaupunki edistää alueellaan jo nyt toimivien yritysten ja työpaikkojen säilymistä.
- Alueen yritysmyönteisyyttä vahvistetaan. Asiakaslähtöisillä ja sujuvilla yrityspalveluilla sekä joustavalla maa- ja tonttipolitiikalla varmistetaan yritysten toimintaedellytykset. Kaupungin kaikessa päätöksenteossa otetaan huomioon yritys- ja työllisyysvaikutukset.
- Tampereen saavutettavuutta kansallisesti ja kansainvälisesti vahvistetaan. Kaupunki edistää aktiivisesti lisäraiteen rakentamista ja nopeiden junavuorojen määrän lisäämistä Tampereen ja Helsingin välillä. Tampere-Pirkkalan asemaa kansainvälisenä lentokenttänä vahvistetaan.

Innovaatioympäristöt ja -alustat

- Kaupunki toimii aktiivisesti koko kaupunkiyhteisön luovuutta ja teknologiaa yhdistävien innovaatioiden mahdollistajana. Tampereella edistetään tekoälyn ja robotiikan soveltamista ja hyödyntämistä kaupungin hyvinvoinnin rakentumisessa.
- Kaupunki avaa omaa toimintaansa, kehityshankkeitaan ja haasteitaan yrityksille ja yhteisöille uusien liiketoimintamahdollisuuksien synnyttämiseksi. Tampere on älykäs datan hyödyntäjä ja datasta syntyvien innovaatioiden mahdollistaja. Koko kaupunki toimii uusien ratkaisujen kokeilu- ja kehitysalustana.

- Kaupunki toimii monialaisen osaamisen aktiivisena verkottajana. Yhteistyö yritysten, asukkaiden, yhteisöjen ja kaupungin välillä on tiivistä ja tuottaa toimintaan osallistujille lisäarvoa. Yhdistyneen Tampereen yliopiston rooli korkeatasoisena ja monitieteisenä innovaatioiden kasvualustana on merkittävä.

Kansainvälisen tason kulttuuri- ja tapahtumatarjonta

- Tampereen kansainvälistä tunnettuutta vetovoimaisena kulttuuri-, tapahtuma- ja urheilukaupunkina vahvistetaan.
- Tampere investoi tulevaisuuden kulttuurikaupunkiin kansainvälisen vetovoiman lisäämiseksi sekä kaupungin ja kaupunkilaisten identiteetin vahvistamiseksi. Uusia kulttuuri- ja urheilutapahtumia hankitaan kaupunkiin kunnianhimoisesti.
- Kaupunki toimii aktiivisesti alueen kaupunki- ja matkailumarkkinoinnissa, matkailutarjonnan kehittämisessä sekä alueen toimijoiden yhteistyön vauhdittamisessa. Kaupungin merkittävät hankkeet ja investoinnit vahvistavat alueen tunnettuutta ja vetovoimaa. Kaupungin kulttuuri- ja tapahtumatarjonta, luonnon monimuotoisuus ja turvallinen elinympäristö muodostavat kansainvälisesti kiinnostavan matkailukokonaisuuden.

Valtuustokauden tavoitteet ja mittarit

Tavoite 2018-2021	Mittarit
Vaikuttavalla elinkeinopolitiikalla on edistetty yritysten syntyä, kasvua, kansainvälistymistä ja alueelle sijoittumista	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Uusien yritysten määrän kehitys</i> • <i>start-up -yritysten määrä</i> • <i>Kasvuyritysten määrä</i> • <i>Työpaikkojen määrä</i> • <i>Sijoitus yritys ympäristövertailuissa (Suomen yrittäjät ja Elinkeinoelämän keskusliitto)</i>
Kärkitoimialojen uudistuminen ja nousevien toimialojen kasvu on vahvistunut	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Yritysten liikevaihdon kehitys toimialoittain</i>
Yritystonttitarjonnalla on vastattu kasvavan kaupungin tarpeisiin	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kaupungin luovuttamien yritystonttien määrä (k-m²)</i>
Alueen innovaatiotoiminta on vahvistunut	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Riskirahoituksen määrä</i> • <i>Patentit ja tuotemerkit</i> • <i>Innovaatioalustoilla toimivien yritysten määrä</i> • <i>Tampereelle kohdistuneet tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopanostukset</i>

Tavoite 2018-2021	Mittarit
<p>Tampereen vetovoima kansainvälisen tason kulttuuri-, kongressi-, tapahtuma- ja urheilukaupunkina on vahvistunut</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kotimaisten majoitusyöpymisten määrä</i> • <i>Ulkomaalaisten majoitusyöpymisten määrä</i> • <i>Kansainväliset kongressit ja kongressimatkailijoiden määrä</i> • <i>Kävijämäärät keskeisissä kohteissa: Sara Hildén, Tampereen taidemuseo, Muumimuseo, Vapriikki, Tampereen Työväen Teatteri, Tampereen Teatteri, Tampere Filharmonia, Särkänniemi, Musiikkijuhlat, Tampereen Teatterikesä, Tampereen elokuvajuhlat, kirjasto</i> • <i>Sijoittuminen kaupunkien matkailua vertailevissa tutkimuksissa</i> • <i>Viestinnän onnistuminen (PR-barometri)</i>
<p>Tampereen kansainvälinen tunnettuus ja vetovoima ovat vahvistuneet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kansainväliset tunnettuustutkimukset</i>
<p>Tampereen kansallinen ja kansainvälinen saavutettavuus on parantunut</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Lentomatkestajien määrät (kotimaa ja kv)</i> • <i>Kansainvälisten lentoyhteyksien määrät</i> • <i>Edunvalvontatilanne</i>

Urbaani ja kestävästi kasvava

Tavoiteltavat tulokset 2030:

- 300 000 asukkaan viihtyisä ja elävä kaupunki
- Hiilineutraali
- Älykkään ja kestävä liikenteen ja kaupunkikehityksen edelläkävijä

Näihin panostamalla saavutamme tavoitteemme:

Kaupungin kasvu

- Kaupungin tavoitteena on kasvaa vuosittain keskimäärin noin 3 000 uudella asukkaalla. Maankäyttöä, asumista, liikennettä, palveluja, taloutta ja investointeja tarkastellaan kasvutavoitteen suhteen kokonaisuutena.
- Yhdyskuntarakennetta tiivistetään ja kasvua suunnataan ensisijaisesti joukkoliikennevyöhykkeelle ja aluekeskuksiin. Raitiotietä kehitetään kaupungin liikennejärjestelmän runkona.
- Kaupunkiseudun tulevaisuuden kasvusuunta on etelä. Tampereella kasvua varaudutaan suuntaamaan Viinikasta Lakalaivaan ulottuvalle alueelle.

Elävyys, omaleimaisuus ja kaupunkimainen ympäristö

- Tampereella on vetovoimainen ja elävä keskusta sekä omaleimaiset aluekeskukset. Keskustaa ja aluekeskuksia kehitetään monipuolisina asumisen, vapaa-ajan, palvelujen ja yrittämisen paikkoina. Kaupunki tunnetaan sen rakennetusta kulttuuriympäristöstä ja teollisuushistoriasta. Asuin- ja elinympäristöjen suunnittelussa otetaan huomioon alueiden viihtyisyys, omaleimaisuus ja turvallisuus.
- Ydinkeskustaan ja aluekeskuksiin luodaan viihtyisää kaupunkiympäristöä kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä priorisoimalla sekä niiden houkuttelevuutta vahvistamalla. Tampereen keskusta on saavutettavissa kaikilla kulkumuodoilla. Keskustaan rakennetaan riittävästi keskitettyjä rakenteellisia pysäköintipaikkoja. Sähköautojen laatusverkoston rakentumista edistetään.
- Laadukkailla ja monipuolisilla viheralueilla ja -verkostoilla sekä vesistöjen kestävällä hyödyntämisellä vahvistetaan kaupunkilaisten viihtyisyyttä ja kaupungin vetovoimaa.
- Kaupunkia suunnitellaan siten, että kaupunkimainen asuminen on hyvä vaihtoehto kaikissa elämäntilanteissa. Yhteisöllistä asumista edistetään. Kaupunkiseudulla on monipuolista ja monimuotoista asuntokantaa sekä houkuttelevia asuinympäristöjä. Kohtuuhintaisia asuntoja ja asumispalveluja on riittävästi.

Älykkyys ja kestävyys

- Tampere on hiilineutraali vuonna 2030. Tavoite saavutetaan yhteistyössä tytäryhtiöiden, sidosryhmien, yritysten ja asukkaiden kanssa. Tavoite otetaan huomioon kaikessa kaupungin toiminnassa, hankinnoissa ja investoinneissa. Kestävästi kasvava kaupunki arvostaa luontoa, säästää luonnonvaroja ja vähentää päästöjä.
- Tampere tunnetaan omaleimaisista, kestävästä elämäntapaa ja osallisuutta vahvistavista alueista. Alueiden rakentamista edistetään älykkäällä kaupunkikehityksellä, jossa koko kaupunkiyhteisö luo sujuvan arjen ja kestävästä asumisen ratkaisuja yhdessä. Alueita hyödynnetään myös uusien ratkaisujen kokeilu- ja kehitysalustoina.
- Kaupunki kehittää älyliikennettä sekä liikkumisen uusia palveluja ja toimivia matkaketjuja. Yrityksille luodaan edellytyksiä ja kehitysalustoja uusien palvelujen luomiseksi.

Valtuustokauden tavoitteet ja mittarit

Tavoite 2018-2021	Mittarit
Tampereen väkiluku on kasvanut keskimäärin 3 000 asukkaalla vuodessa	<ul style="list-style-type: none">• Väkiluvun kasvu (nettokasvu)
Kaupungin kestävä kasvua on vahvistettu kaavoittamalla 80 prosenttia asuin-kerrosalasta joukkoliikennevyöhykkeille ja aluekeskuksiin	<ul style="list-style-type: none">• Yleiskaavan 2040 mukaisiin aluekeskuksiin ja joukkoliikennevyöhykkeille valtuustokaudella vahvistuvien asemakaavojen asuin-kerrosalan osuus.
Hiilidioksidipäästöjen määrä on vähentynyt Kestävä Tampere 2030 - tiekartan toimenpitein 40 prosenttia vuoden 1990 tasosta valtuustokauden loppuun mennessä	<ul style="list-style-type: none">• CO₂ -päästöjen määrä• CO₂ -päästöt / asukas
Energiankulutus on vähentynyt energiatehokkuussopimuksen (2017 - 2025) mukaisesti 7,5 prosenttia	<ul style="list-style-type: none">• Energiakulutustiedot
Keskustan elinvoima on vahvistunut	<ul style="list-style-type: none">• Keskustan elinvoimaindeksi• Keskustan asukasluvu• Keskustan työpaikkamäärä
Kestävien liikkumismuotojen (kävely, pyöräily ja joukkoliikenne) kulkutapaosuus on noussut valtuustokauden loppuun mennessä 58 prosenttiin (2012=54 %)	<ul style="list-style-type: none">• Joukkoliikenteen matkustajamäärän kehitys• Matkamäärä / asukas (Tampere)• Pyöräilijöiden määrät laskentapisteissä.

Tavoite 2018-2021	Mittarit
Kaupungissa on houkuttelevaa ja monipuolista asuntokantaa sekä kasvun edellyttämää kysyntää vastaavasti kohtuuhintaisia vuokra- ja opiskelija-asuntoja	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Valmistuneet asunnot (kpl)</i> • <i>Asuntotuotanto talotyypeittäin</i> • <i>Valmistuneet opiskelija-asunnot</i> • <i>MAL 3 -sopimuksen mukainen käynnistynyt kohtuuhintainen vuokra-asuntotuotanto (kpl)</i> • <i>Vuokrataso (vapaarahoitteinen ja ARA)</i>
Kaupallinen raitiotieliikenne ensimmäisellä reitillä on aloitettu onnistuneesti	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Raitiotieliikenteen käynnistyminen</i>
Raitiotien rakentaminen keskustasta Lentävänniemeen on käynnistynyt	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Raitiotien rakentamisen käynnistyminen</i>
Hiedanrannan älykkään ja kestäväen uuden kaupunginosan toteuttaminen on käynnistynyt	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ensimmäisen asemakaavan valmistuminen</i> • <i>Alueen rantatäytön ensimmäisen vaiheen valmistuminen</i>

Uudistumiskykyinen kaupunki mahdollistaa strategian toteutumisen

Ymmärrys toimintaympäristöstä ja asiakkaista

- Uudistumiskyky pohjautuu toimintaympäristön muutosten ja asiakkaiden (asukas, vierailija, yritys, yhteisö) tilanteen ja tarpeiden tunnistamiseen ja ymmärtämiseen. Tätä tietoa hyödynnetään yhdessä asiakkaiden ja muiden kumppaneiden kanssa.
- Luotettava, ajantasainen ja ennakoiva tieto luo onnistumisen edellytyksiä kaupungin ja sen kumppanien toiminnalle ja resurssien tehokkaalle hyödyntämiselle. Tietoturva ja tietosuojasta huolehditaan kaikessa toiminnassa ja palveluissa.

Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö

- Henkilöstön osaamisen kehittyminen mahdollistaa uudistumisen. Kaupungin uudessa roolissa tarvitaan entistä enemmän kykyä uudistaa palveluja ja toimintatapoja ennakoluulottomasti yhdessä asukkaiden ja kaupunkiyhteisön muiden toimijoiden kanssa.
- Tampereen kaupunki on houkutteleva työnantaja ja sen henkilöstöpolitiikka on vastuullista ja pitkäjänteistä. Hyvällä johtamisella mahdollistetaan työntekijöiden onnistuminen ja positiivinen asiakas- ja asukaskokemus. Mahdollistavassa johtamisessa painotetaan selkeiden tavoitteiden asettamista ja seuraamista, henkilöstön uudistumiskyvyn ja osaamisen vahvistamista sekä työhyvinvoinnin edistämistä.

Vaikuttava verkostokumppanuus

- Tampere haluaa olla kansainvälisesti merkittävä ja profiloitunut toimija, joka luo aloitteellisesti ja aktiivisesti verkostoja ja kumppanuuksia muiden kaupunkien toimijoiden kanssa.
- Tampere on yhteistyön suunnannäyttjä kaupunkiseudun ja Pirkanmaan maakunnan kanssa. Kaupunkiseutuyhteistyössä painotetaan kilpailukyvyn, yhdyskuntarakenteen ja liikenteen kehittämistä sekä edunvalvontaa. Tampereella on aktiivinen rooli myös suurten kaupunkien yhteisessä edunvalvonnassa.
- Eri viranomaisten ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa lisätään tiivistä, vaikuttavaa ja tietoon perustuvaa turvallisuusyhteistyötä.
- Kaupungin viestinnän tulee olla selkeää, avointa ja ajantasaista sekä monikanaavaista ja tasapuolisesti saavutettavaa. Viestinnällä tuetaan kumppanuuksia ja kaupungin strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Tasapainoinen talous ja aktiivinen omistaminen

- Tasapainoinen talous mahdollistaa uudistumisen, kasvun ja investoinnit. Talouden tasapainottamiseksi seurataan menojen kohdentumista ja hillitään niiden kasvua, vahvistetaan tulopohjaa ja parannetaan tuottavuutta. Tampereen strategia tukee kokonaisuutena talouden tasapainottamista.
- Kaupunki investoi tuottaviin toimintatapojen uudistuksiin. Kaupungilla on valmius tehdä olennaisia muutoksia palveluihin, tehtäviin ja tuotantotapoihin yhteiskunnallisten muutosten tai taloustilanteen niin vaatiessa. Tehokkailla työaikatarkoituksilla ja henkilöstöresurssin käytöllä yli yksikkörajojen lisätään tuottavuutta. Digitalisaation mahdollisuuksia hyödynnetään palvelujen tuottavuuden lisäämisessä ja hallinnollisen työn tehostamisessa. Kaupungin omistamia tiloja kehitetään joustaviksi ja käytetään monipuolisesti erilaisiin toimintoihin.
- Innovatiivisella ja vaikuttavalla hankintapolitiikalla lisätään tuottavuutta, kehitetään palveluja ja luodaan yrityksille uusia mahdollisuuksia.
- Kaupunki on aktiivinen ja tavoitteellinen omistaja. Omistaminen on väline kaupungin tehtävien hoitamiseen ja kaupunkikehitykseen. Yhtiöiden ja säätiöiden omistajaohjaus on strategian ja kaupunkikonsernin kokonaisedun mukaista. Kaupunki arvioi ja kehittää omistuksiaan säännöllisesti. Omistusten vaikuttavuutta arvioidaan vähintään kerran valtuustokaudessa ja konsernirakennetta kehitetään arvioinnin pohjalta.

Valtuustokauden tavoitteet ja mittarit

Tavoite 2018-2021	Mittarit
Johtaminen on uudistunut ja se on johtamisperiaatteiden mukaista	<ul style="list-style-type: none">• <i>Esimiesarviointien tulokset</i>• <i>Kunta10-tulokset</i>
Henkilöstön työhyvinvointi on parantunut	<ul style="list-style-type: none">• <i>Työhyvinvointimatriisi</i>• <i>Kunta10-tulokset</i>
Sairauspoissaolojen määrä on vähentynyt 10 prosentilla	<ul style="list-style-type: none">• <i>Sairauspoissaolojen määrä</i>
Kaupungin talous on tasapainossa	<ul style="list-style-type: none">• <i>Tilikauden tulos, konsernitulos</i>• <i>Lainamäärä / asukas, konsernilainamäärä / asukas</i>• <i>Nettomenojen kasvu %</i>• <i>Investointien tulorahoitus %</i>• <i>Omistaja-arvon kehitys (yhtiöarvo + osinkokehitys)</i>
Tuottavuus on parantunut	<ul style="list-style-type: none">• <i>Palvelujen kustannukset verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin</i>• <i>Hallintotehtävien kustannukset (hallintotehtävät = toimistotyöajassa olevat)</i>

	<ul style="list-style-type: none">• <i>Hankintojen tehokkuusindeksi (sis. hankinta- ja kumppanuusosaamisen arvioinnin)</i>• <i>Kaupungin omistamien tilojen käyttöaste</i>• <i>Tyytyväisyys tukipalveluihin ja vertailut vastaaviin toimijoihin</i>
--	---

Strategiaperusta ja toimintaympäristö

Tampereen strategian valmistelutyössä tarkasteltiin kaupungin viime vuosien kehitystä sekä tulevaisuuteen vaikuttavia megatrendejä. Aineiston pohjalta muodostettiin näkemys Tampereen vahvuuksista sekä tulevaisuuden haasteista ja mahdollisuuksista, joihin strategiassa tulee tarttua.

Teknologinen kehitys on yksi voimakkaimmin kaupunkien tulevaisuuteen vaikuttavista muutosvoimista. Muun muassa digitalisaatio, robotisaatio ja tekoäly tulevat muuttamaan monella tavalla koko kaupunkiyhteisöä. Teknologia mahdollistaa niin kaupunkilaisten hyvinvointia edistävien kuin ajasta, paikasta ja sosioekonomisesta asemasta riippumattomien uudentyyppisten palvelujen kehittämisen, elinkeinoelämän uudistumisen sekä uuden liiketoiminnan synnyn. Teknologinen kehitys mahdollistaa myös niukkojen resurssien ja kasvavien palvelutarpeiden yhteensovittamisen.

Tampereella on hyvät lähtökohdat teknologisen kehityksen hyödyntämiseen. Alueella on osaavaa työvoimaa, korkeatasoisia oppi- ja tutkimuslaitoksia, kasvavia alan yrityksiä sekä yritysten innovaatiotoimintaa tukevia kehitysympäristöjä (esim. Uusi Tehdas, Kaupin kampus, Mediapolis, hyvinvointikeskukset ja Kolmenkulma). Toimintatapojen muutos ja digitaalisten palvelujen lisääntyminen edellyttävät kaupungin henkilöstön osaamisen jatkuvaa kehittämistä.

Työpaikkoja luovien yritysten menestyminen on osaavan työvoiman varassa, ja kaupunkiseudun uudistuminen nojaa monipuoliseen osaamiseen. On kuitenkin vaikea ennustaa, millaista osaamista tulevaisuudessa tarvitaan. Teknologioiden kehittyessä tarpeet muuttuvat ja uusia ammatteja syntyy vanhojen kadotessa. Haasteena Tampereella on turvata alueen osaaminen ja luoda muuttuvien tarpeiden mukaan joustava koulutusjärjestelmä.

Kaupungistuminen on voimistuva trendi. Kasvu on kaupungeille sekä mahdollisuus että haaste. Muuton myötä kaupunkiin tulee osaavaa työvoimaa ja kasvava kaupunki luo yritystoiminnalle uusia mahdollisuuksia. Haasteena kasvussa on hallita ja ehkäistä sen negatiivisia vaikutuksia. Tampere on kansallisesti vetovoimainen kaupunki, joka voi hyötyä kaupungistumisen hyvistä puolista. Samalla on turvattava yhdyskuntarakenteen toimivuus, alueiden tasapainoinen kehitys, hyvinvoinnin mahdollisuudet, ekologinen kestävyys sekä riittävät palvelut kasvavalle väestömäärälle.

Tulevaisuudessa globalisaatio kiristää kaupunkien kansainvälistä kilpailuasetelmaa. Valtioiden rooli heikkenee ja kaupunkien asema merkittävänä toimijoina vahvistuu. Tampereen näkökulmasta jatkossa keskeistä on kytkeytyä kaupungin kehityksen kannalta keskeisiin verkostoihin ja kasvattaa kaupungin profiilia merkittävänä globaalina toimijana.

Ilmastonmuutoksella on laajoja ja peruuttamattomia vaikutuksia yhteiskuntaan ja luonnonympäristöön. Suomessa muun muassa kasvillisuusvyöhykkeet muuttuvat, tulvariskit ja sään ääri-ilmiöt lisääntyvät sekä metsä- ja maatalouden toimintaedellytykset muuttuvat. Ilmastonmuutoksella on väistämättä suoria ja epäsuoria vaikutuksia myös kaupunkeihin. Esimerkiksi elinolojen heikentyminen muualla maailmassa voi lisätä ympäristöpakolaisten määrää. Myös talouden eri sektorit voivat olla alttiita ilmastonmuutoksen vaikutuksille.

Kansalaisyhteiskunta vahvistuu, ja suuntaus näyttää jatkuvan. Perinteisten osallistumismuotojen rinnalle syntyy uusia muotoja. Digitalisaatio tukee kansalaistoiminnan lisääntymistä ja mahdollistaa uusin tavoin myös asukkaiden omaehtoisen, hyvinvointia edistävän toiminnan. Kaupunki on parhaimmillaan yhteisöjen yhteisö, johon asukkaat identifioituvat ja kiinnittyvät eri tavoin. Tulevaisuudessa yhdessä tekemisen merkitys korostuu ja kasvaa. Samalla ympäröivä yhteisö haastaa kaupunkia laajentamaan rooliaan perinteisestä kumppanista enemmän mahdollistajaksi ja erilaisten alustojen tarjoajaksi. Tampereella on luotu tälle jo vahva pohja.

Strategian perusta - Tampereen vahvuudet	
<ul style="list-style-type: none"> • kansallisesti vetovoimainen kaupunki • vahva ja monipuolinen osaamispohja, laadukas koulutustarjonta • toimivat palvelut • kulttuurin laaja kirjo alakulttuureista tapahtumiin ja korkeakulttuuriin 	<ul style="list-style-type: none"> • luonnonläheinen ja viihtyisä elinympäristö • keskeinen sijainti Suomessa ja kaupungin sopiva koko • rohkeus, edelläkävijyys, uudistumiskyky • alueen toimijoiden yhdessä tekeminen, yhteistyön mutkattomuus

Tulevaisuuden haasteet	Tulevaisuuden mahdollisuudet
<ul style="list-style-type: none"> • kaupungin uudet roolit ja kumppanuudet • kuntatalouden heikko tilanne ja velkaantumiskehitys • resurssien niukkeneminen • työttömyys • väestörakenteen muutokset • palvelujärjestelmän kyky vastata kasvaviin ja muuttuviin tarpeisiin • hyvinvointi- ja terveyserojen kasvu, syrjäytyminen • osallisuus ja yhteisöön sitoutuminen 	<ul style="list-style-type: none"> • teknologioiden kehitys > kaupungin sisäinen uudistuminen ja tehokkuutta lisäävät palveluinnovaatiot, arjen sujuvuutta ja kestävä kehitystä edistävät ratkaisut, elinkeinoelämän ja liiketoimintamallien uudistuminen jne. • kaupungin vetovoiman vahvistuminen > kasvu, vahvistuva tulopohja, investoinnit, uudet työpaikat, osaavan työvoiman saatavuus, hyvinvoinnin lisääntyminen, matkailualan kehittäminen

<ul style="list-style-type: none"> • uudet ja muuttuvat osaamistarpeet • kansainvälinen tunnettuus ja vetovoima • maailmanlaajuisten kriisien (mm. talous, pakolaisuus, pandemiat) paikalliset vaikutukset • muuttuva turvallisuusympäristö • ilmastonmuutoksen paikalliset vaikutukset 	<ul style="list-style-type: none"> • kaupungin hyödyntäminen yritysten innovaatiotoiminnan kehitysalustana > uudet palvelut kaupunkilaisille • kuntalaisten yhteisöllisyyden ja omaehtoisen toiminnan vahvistuminen > hyvinvoinnin lisääntyminen, erilaiset ihmiset yhteisön voimavarana • globalisaatio ja keskinäisriippuvuuden vahvistuminen > kaupungin roolin kasvu osana kansainvälisiä verkostoja • maahanmuuton ja monikulttuurisuuden lisääntyminen > potentiaalin käyttäminen elinvoiman ja kilpailukyvyn vahvistumiseksi
--	---

Strategian toteuttaminen ja seuranta

Strategia on ylin kaupungin toimintaa ohjaava asiakirja ja se luo pohjan kaupungin strategiselle johtamiselle ja kehittämiselle. Strategian sisältöjä tarkennetaan lautakuntien, johtokuntien ja konsernihallinnon palvelu- ja vuosisuunnitelmissa. Maankäytön suunnittelun osalta strategiaa konkretisoidaan valtuustokausittain päivitettävässä Tampereen kantakaupungin yleiskaavassa sekä Kestävä Tampere 2030 -tiekartassa. Talousarvion vuosittaiset toiminnan tavoitteet valitaan tukemaan strategian sisältöjä.

Kaupunginhallituksen ohjauksessa toteutetaan kehitysohjelmia, jotka ovat keskeisiä välineitä merkittävien strategisten muutosten toteuttamiseen. Kehitysohjelmat ovat laajoja, useita toimijoita yhdistäviä kokonaisuuksia, joihin liittyy myös merkittäviä taloudellisia panostuksia.

Strategia sisältää keskeiset linjaukset omistajapolitiikasta ja henkilöstöpolitiikasta. Näitä tarkennetaan kaupunginvaltuuston hyväksymillä konserniohjeella ja omistajaohjauksen periaatteilla sekä kaupunginhallituksen hyväksymillä henkilöstöpolitiikan periaatteilla.

Strategian toteuttamisessa korostuvat laaja yhteistyö asukkaiden ja sidosryhmien kanssa sekä kaupunkikonsernin sisällä tavoitteiden asettaminen, vastuuttaminen ja seuraaminen. Myös johtoryhmätyöskentely, palveluryhmäkohtaiset tavoiteasiakirjat, tulos- ja kehityskeskustelut, palkitseminen sekä strategiaan perustuva kehittämistoiminta ovat tärkeitä välineitä strategian toteuttamisessa.

Strategialla tavoitellaan vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin, kaupungin elinvoimaan ja kilpailukykyyn sekä kaupunkiympäristöön. Strategiaa ja sen päivittämistarvetta arvioidaan vuosittain strategian toteumatiedon ja toimintaympäristön muutosten perusteella.

Tampereen strateginen johtamisjärjestelmä

